

Obsah

Predhovor	V
Autori	VII
O autoroch	IX
Prehľad obsahu	XIII
Obsah	XV
Zoznam skratiek	XXV

Časť I. Všeobecná časť .....

1

Kapitola 1. Financie.

Pojem a systém finančného práva	1	1
1. Financie a finančné činnosti štátu	2	1
2. Pojem, predmet a metódy finančného práva ako odvetvia práva	5	10
3. Princípy a funkcie finančného práva	8	15
3.1 Princípy finančného práva	8	15
3.2 Funkcie finančného práva	10	18
4. Systém finančného práva ako odvetvia práva	11	19
5. Finančné právo v systéme práva Slovenskej republiky	13	22
6. Veda finančného práva	15	29

Kapitola 2. Finančnoprávne vzťahy, finančnoprávne normy a pramene finančného práva .....

19	30	
1. Finančnoprávne vzťahy	19	30
1.1 Predpoklady vzniku a prvky finančnoprávneho vzťahu	23	33
1.2 Druhy finančnoprávnych vzťahov	25	37
2. Finančnoprávne normy	26	39
2.1 Štruktúra finančnoprávnych noriem	28	41
2.2 Členenie finančnoprávnych noriem	31	44
2.3 Realizácia finančnoprávnych noriem	35	47
3. Pramene finančného práva	35	48
3.1 Klasifikácia prameňov finančného práva podľa úrovne ich prijímania	36	49
3.1.1 Národná právna úprava	36	49
3.1.2 Právo Európskej únie	39	53
3.1.2.1 Primárne právo	39	54
3.1.2.2 Sekundárne právo	40	54

3.1.2.3	Všeobecné právne princípy	42	59
3.1.2.4	Medzinárodné zmluvy uzatvorené Európskou úniou s tretími štátmi alebo s medzinárodnými organizáciami	42	59
3.1.2.5	Zmluvy uzatvorené medzi členskými štátmi . . .	43	60
3.1.3	Medzinárodná právna úprava	43	61
3.2	Klasifikácia prameňov finančného práva podľa oblastí finančnoprávnej úpravy	44	61
3.2.1	Pramene práva finančnej kontroly	44	61
3.2.2	Pramene rozpočtového práva	45	61
3.2.3	Pramene daňového, poplatkového a colného práva . . .	47	61
3.2.4	Pramene devízového práva a menového práva	50	61
3.2.5	Pramene práva finančného trhu	51	61

Kapitola 3. Organizácia finančnej sústavy.

	Subjekty finančného práva	55	62
1.	Subjekty finančného práva na úseku štátnej správy	58	64
1.1	System štátnej pokladnice	59	64
1.2	Štátna pokladnica	59	65
1.3	Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity	60	66
1.4	Ministerstvo financií SR	61	67
1.4.1	Správca dane	61	68
1.4.2	Reforma daňovej a colnej správy	63	68
1.4.2.1	UNITAS I	63	69
1.4.2.2	UNITAS II	64	70
1.5	Daňové a colné orgány	65	70
1.5.1	Daňové orgány	65	71
1.5.2	Colné orgány	67	74
1.5.2.1	Finančné riaditeľstvo	70	76
1.5.2.2	Kriminálny úrad finančnej správy	71	77
2.	Subjekty finančného práva na úseku územnej samosprávy a ich pôsobnosť	72	82
2.1	Pôsobnosť v oblasti rozpočtu	72	82
2.2	Pôsobnosť v oblasti daní a poplatkov	74	82
3.	Subjekty finančného práva pôsobiace v devízovej oblasti	75	83
4.	Subjekty finančného práva pôsobiace v oblasti finančného trhu	76	84
4.1	Národná banka Slovenska	77	85
4.2	Európska centrálna banka	80	87

4.3	Banky	81	87
4.4	Exportno-importná banka Slovenskej republiky (Eximbanka).	81	88
4.5	Poisťovne a zaist'ovne.	82	89
4.6	Dôchodkové správčovské spoločnosti a doplnkové dôchodkové spoločnosti.	83	90
4.6.1	Dôchodková správčovská spoločnosť	83	90
4.6.2	Doplnková dôchodková spoločnosť.	84	91
4.7	Obchodník s cennými papiermi	84	92
4.8	Správčovská spoločnosť	85	93
4.9	Burza cenných papierov	86	94
4.10	Centrálny depozitár cenných papierov	86	95
4.11	Poskytovatelia platobných služieb	87	96
5.	Subjekty finančného práva s kontrolnou právomocou. . .	88	96
5.1	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky.	88	97
5.2	Národná banka Slovenska	89	98
5.3	Správa finančnej kontroly	90	99
6.	Právnické a fyzické osoby ako subjekty finančného práva	90	100
7.	Medzinárodné subjekty finančného práva	91	100
7.1	Medzinárodný menový fond.	91	101
7.2	Svetová banka.	92	102
7.3	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj	93	102
7.4	Svetová obchodná organizácia	93	103
7.5	Banka pre medzinárodné zúčtovanie	94	104
7.6	Európska banka pre obnovu a rozvoj	95	105
Kapitola 4.	Finančná kontrola	96	105
1.	Pojem, ciele a klasifikácia finančnej kontroly	97	105
2.	Pramene finančnej kontroly	100	109
3.	Právne postavenie a pôsobnosť Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky v systéme finančnej kontroly.	101	110
4.	Právne aspekty výkonu finančnej kontroly	104	111
5.	Právna úprava vnútorného auditu.	106	114
6.	Vládny audit	108	115
7.	Kontrolná činnosť zameraná na prostriedky z fondov Európskej únie	111	116

Časť II. Osobitná časť	115	118
Kapitola 5. Rozpočtové právo	115	118
1. Základné východiská rozpočtového práva	116	118
1.1 Pojem a predmet rozpočtového práva	116	118
1.2 Rozpočtová sústava, rozpočet verejnej správy	118	123
1.3 Fiškálna decentralizácia.....	120	126
1.4 Rozpočtové zásady.....	121	127
1.5 Rozpočtová klasifikácia.....	125	128
2. Štátny rozpočet	127	136
2.1 Obsah štátneho rozpočtu	129	138
2.1.1 Prebytok a schodok štátneho rozpočtu a štátny dlh	133	143
2.2 Rozpočtový proces.....	136	146
2.2.1 Príprava, zostavovanie a schvaľovanie	136	146
2.2.1.1 Rozpočtové provizórium.....	138	146
2.2.2 Plnenie	139	148
2.2.2.1 Rozpočtové opatrenia	139	149
2.2.2.2 Pravidlá rozpočtového hospodárenia	140	150
2.2.3 Bilancovanie.....	141	151
2.3 Ďalšie súčasti rozpočtovej sústavy verejnej správy.....	142	151
2.3.1 Rozpočty fondov sociálneho a zdravotného poistenia	145	152
2.3.1.1 Sociálna poisťovňa	145	152
2.3.1.2 Zdravotné poisťovne	146	153
2.4 Rozpočtové a príspevkové organizácie	147	154
2.5 Štátna pokladnica a Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity	149	156
3. Rozpočty územných samospráv	151	158
3.1 Príjmy a výdavky samosprávnych rozpočtov	152	161
3.2 Rozpočtový proces územných samospráv.....	154	167
3.3 Núdzové režimy hospodárenia obce	156	171
4. Rozpočtovoprávne vzťahy v rámci EÚ	158	173
4.1 Všeobecný rozpočet Európskej únie	158	173
4.1.1 Všeobecná charakteristika	158	173
4.1.2 Príjmy a výdavky rozpočtu	161	178
4.1.3 Rozpočtové zásady a rozpočtový proces	164	184
4.1.4 Rozpočtová disciplína	166	186
4.1.5 Regionálna politika EÚ ako výdavok európskeho rozpočtu	167	189

4.1.6	Ciele, nástroje a zásady regionálnej politiky	169	190
4.1.7	Projektový cyklus	172	198
4.2	Rozpočtová zodpovednosť eurozóny	173	199
4.2.1	Pakt stability a rastu	173	199
4.2.1.1	Preventívny mechanizmus	175	199
4.2.1.2	Sankčný mechanizmus	175	199
4.2.2	Euroval	178	201
Kapitola 6. Daňové právo		182	201
I. Všeobecné otázky daňového práva		182	201
1. Pojem, náležitosti a funkcie daní		182	201
2. Kategorizácia daní		186	208
3. Daňový systém a daňová sústava		189	208
3.1	Charakteristika daňovej sústavy platnej do 31. decembra 1992	190	209
3.2	Sústava daní platná v Slovenskej republike od 1. januára 1993 ²⁴⁹ do daňovej reformy v roku 2004	192	213
3.3	Daňová reforma v roku 2004 a platná daňová sústava v Slovenskej republike	194	216
3.3.1	Zámery a zásady daňovej reformy v roku 2004	195	216
3.3.2	Platná daňová sústava	199	218
II. Priame dane		203	219
1. Dôchodkové dane		203	219
1.1	Daň z príjmov	203	219
1.1.1	Daň fyzickej osoby	205	229
1.1.1.1	Príjmy zo závislej činnosti	208	232
1.1.1.2	Príjmy z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti, z prenájmu a z použitia diela a umeleckého výkonu	209	233
1.1.1.3	Príjmy z kapitálového majetku	210	235
1.1.1.4	Ostatné príjmy	211	236
1.1.1.5	Oslobodenie od dane	212	237
1.1.1.6	Nezdaniteľné časti základu dane	212	238
1.1.2	Daň právnickej osoby	214	239
1.1.2.1	Predmet dane	214	240
1.1.2.2	Oslobodenie od dane	215	241
1.1.2.3	Sadzba dane	217	243
1.1.2.4	Základ dane	218	244
1.1.2.5	Daňové výdavky	219	244

1.1.2.6	Odpisovanie hmotného a nehmotného majetku	220	245
1.1.2.7	Zamedzenie dvojitého zdanenia	223	248
1.1.3	Smernice Rady EÚ upravujúce daň z príjmu.	228	251
2.	Miestne dane.	237	253
2.1	Daň z nehnuteľností.	238	254
2.1.1	Daň z pozemkov.	238	255
2.1.2	Daň zo stavieb	240	259
2.1.3	Daň z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome.	240	260
2.2	Daň z motorových vozidiel	242	262
2.3	Ostatné miestne dane a miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady	243	269
III.	Nepriame dane.	244	270
1.	Univerzálna spotrebná daň.	244	270
1.1	Daň z pridanej hodnoty	244	270
1.1.1	Mechanizmus dane z pridanej hodnoty	245	271
1.1.2	Subjekt dane.	245	272
1.1.3	Registračná povinnosť	246	274
1.1.4	Predmet dane	247	276
1.1.5	Miesto zdaniteľného obchodu a vznik daňovej povinnosti	248	277
1.1.6	Základ dane a sadzba dane.	249	279
1.1.7	Oslobodenie od dane	250	281
1.1.8	Odpočítanie dane	252	283
1.1.9	Osoby povinné platiť daň.	252	284
1.1.10	Zdaňovacie obdobie	254	284
1.2	Smernice Rady a daň z pridanej hodnoty	254	284
2.	Selektívne spotrebné dane.	257	287
2.1	Subjekt spotrebných daní	259	288
2.2	Predmet spotrebných daní	260	290
2.3	Základ spotrebných daní	261	294
2.4	Sadzba spotrebných daní	262	295
2.5	Oslobodenie od dane	263	296
2.6	Vznik daňovej povinnosti, zdaňovacie obdobie a správa spotrebných daní	264	297
2.7	Spotrebné dane a smernice Rady Európskej únie	265	299

Kapitola 7. Poplatkové právo	269	300
1. Pojem a predmet poplatkového práva	269	300
1.1 Funkcie poplatkov	270	303
1.2 Princípy poplatkového práva	272	305
1.3 Poplatková sústava	273	307
2. Súdne poplatky	274	310
2.1 Poplatník	276	312
2.2 Vznik a zánik a poplatkovej povinnosti	277	313
2.3 Výška poplatkov, ich platenie a vrátenie	278	314
2.4 Oslobodenie od poplatkov	280	316
3. Správne poplatky	282	318
3.1 Ukladanie správnych poplatkov	282	318
3.2 Platenie správnych poplatkov	284	319
4. Ekologické poplatky	284	319
4.1 Ekologické poplatky všeobecne	284	319
4.2 Miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady	286	321
5. Iné poplatky a platby poplatkového charakteru	288	326
5.1 Koncesionárske poplatky	289	327
5.2 Recyklačné poplatky	290	328
5.3 Poplatky za užívanie pozemných komunikácií	290	329
Kapitola 8. Colné právo	292	329
1. Clo – podstata, druhy a funkcie	292	329
1.1 Charakteristika cla a colného práva	291	329
1.2 Historický vývoj	294	331
1.3 Druhy ciel	296	333
1.4 Funkcie cla	298	338
2. Právna úprava cla	299	341
2.1 Voľný pohyb tovaru a colná únia v podmienkach EÚ	299	341
2.2 Pramene colného práva	303	344
2.3 Základné pojmy colnoprávnej úpravy	309	349
3. Prvky konštrukcie colnoprávneho vzťahu	309	349
3.1 Subjekt	310	350
3.2 Predmet	312	355
3.3 Základ	315	358
3.4 Sadzba	316	359
3.5 Vymeranie a splatnosť	318	362

4. Colný dohľad	320	364
4.1 Charakteristika colného konania	323	367
4.2 Porušenie colných predpisov	325	369
Kapitola 9. Menové právo	327	372
1. Pojem a predmet menového práva	327	372
2. Menová integrácia a menová sukcesia v priestore Európskej únie	331	380
2.1 Právna konštrukcia menovej únie EÚ	335	382
2.2 Pramene menového práva	337	383
3. Menová politika a organizačné zabezpečenie jej výkonu v eurozóne	340	386
4. Vstup Slovenka do eurozóny, konvergenčné kritériá	346	388
4.1 Konvergenčné kritériá	347	389
5. Právna úprava a ochrana jednotnej európskej meny	350	391
6. Hotovostný a bezhotovostný platobný styk	353	395
6.1 Hotovostný peňažný obeh	353	395
6.2 Platobné služby (tzv. bezhotovostný platobný styk)	355	397
6.3 Platobný systém	363	407
Kapitola 10. Devízové právo	367	407
1. Pojem, predmet a význam devízového práva	367	407
2. Práva a povinnosti tuzemcov a cudzozemcov	372	414
3. Právomoc a pôsobnosť devízových orgánov	375	417
4. Devízová licencia	376	419
5. Devízový dohľad	380	422
6. Osobitné opatrenia v devízovom hospodárstve	381	424
7. Dohody o podpore a ochrane investícií	383	426
Kapitola 11. Právo finančného trhu	387	429
1. Pojem a predmet práva finančného trhu	388	429
2. Právna úprava subjektov finančného trhu	391	431
2.1 Banky	394	432
2.1.1 Požiadavky na personálnu a funkčnú organizáciu banky	397	436
2.1.2 Požiadavky na riadenie a správu banky	398	436
2.1.3 Požiadavky na obozretné podnikanie bánk	399	437
2.2 Poisťovne a zaist'ovne	404	443
2.2.1 Požiadavky na organizáciu, riadenie a podnikanie v poisťovníctve	407	448

2.3	Dôchodkové správcovské spoločnosti a doplnkové dôchodkové spoločnosti	411	449
2.3.1	Zmeny druhého piliera v dôsledku prijatia zákona č. 334/2011 Z. z.	417	452
2.3.2	Zmeny druhého piliera v dôsledku prijatia zákona č. 252/2012 Z. z.	419	452
2.4	Obchodníci s cennými papiermi	421	453
2.5	Subjekty kolektívneho investovania	425	454
2.6	Burza cenných papierov	429	458
2.7	Finanční sprostredkovatelia a finanční poradcovia	432	459
2.8	Poskytovatelia platobných služieb	434	461
2.9	Subjekty s osobitným postavením a úlohami na finančnom trhu	437	461
2.9.1	Centrálny depozitár cenných papierov	437	436
2.9.2	Garančný fond investícií	440	436
2.9.3	Fond ochrany vkladov	444	436
2.9.4	Exportno-importná banka Slovenskej republiky (Eximbanka)	447	436
3.	Právna úprava nástrojov finančného trhu v národnom a európskom kontexte	448	464
3.1	Cenné papiere	451	468
3.1.1	Zmenka	452	470
3.1.2	Pokladničná poukážka	453	472
3.1.3	Dlhopis	454	473
3.1.3.1	Hypotekárne záložné listy	455	474
3.1.3.2	Štátne dlhopisy	455	475
3.1.3.3	Komunálne obligácie	455	476
3.1.3.4	Zamestnanecké obligácie	455	477
3.1.4	Akcia	456	477
3.2	Finančné deriváty	456	478
3.2.1	Opcia	460	481
3.2.2	Forward	461	482
3.2.3	Futures	462	483
3.2.4	Swap	463	484
4.	Regulácia finančného trhu	464	487
4.1	Regulácia finančného trhu v Slovenskej republike	465	488
4.2	Regulácia finančného trhu v Európskej únii	466	489
4.3	Regulácia finančného trhu na globálnej úrovni	471	496
4.4	Dohľad nad finančným trhom v Slovenskej republike	474	498

4.4.1	Pôsobnosť NBS pri výkone dohľadu a predmet dohľadu	476	500
4.4.2	Zásady výkonu dohľadu	477	503
4.4.3	Príslušnosť na výkon dohľadu	478	511
4.4.4	Spôsoby výkonu dohľadu	479	512
4.4.5	Postup pri dohľade na mieste	480	513
4.4.6	Konanie pred NBS	481	514
4.5	Dohľad nad finančným trhom v EÚ	484	518
	Vecný register	487	